

Okresný úrad Spišská Nová Ves
Odbor starostlivosti o životné prostredie
Štefánikovo námestie 5
052 01 Spišská Nová Ves

Vo veci: OU-SN-OSZP-2022/005748-026

V Bratislave, dňa 15.07.2022

VEC: ODVOLANIE PROTI ROZHODNUTIU OU-SN-OSZP-2022/005748-026

Účastník má za to, že rozhodnutie Okresného úradu Spišská Nová Ves, spisová značka OU-SN-OSZP-2022/005748-026 je nezákonné, keďže Okresný úrad Spišská Nová Ves nepostupoval v súlade so zákonom č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) a nevysporiadal sa s námietkami účastníkov a stanoviskami dotknutých orgánov.

I. ODÔVODNENIE:

Dňa 21.04.2022 bolo v nadväznosti na ustanovenia zákona zverejnené Mestom Spišské Vlachy na úradnej tabuli oznámenie o navrhovanej činnosti „Zhodnocovanie neželezných kovov, prevádzka Spišské Vlachy“, účelom, ktorého má byť rozšírenie spracovania hliníka a iných neželezných z kovov z odpadov (ďalej ako „navrhovaná činnosť“) podľa informácii enviroportálu navrhovateľa Heneken Melts, s. r. o., Prievozská 4/A, 821 09 Bratislava, IČO: 43 907 148 (ďalej len „navrhovateľ“).

Inštitút pre skúmanie verejného záujmu, IČO: 52099997, VVS/1-900/90-55160, so sídlom Dunajská 7114/15, 81108 Bratislava - mestská časť Staré Mestom predseda (ďalej len „inštitút“) podal stanovisko k navrhovanej činnosti.

Účastník má za to, že rozhodnutie prvostupňového orgánu bolo vydané v absolútnom rozpore so znením zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“), jeho účelom a povahou zisťovacieho konania. Rozhodnutie prvostupňového orgánu je podľa názoru účastníka prostým formulárovým rozhodnutím, v ktorom sa prvostupňový orgán obmedzil na spísanie stanovísk jednotlivých dotknutých orgánov a účastníkov konania bez vlastnej úvahy. Vlastné odôvodnenie rozhodnutia predstavuje zopár všeobecných odsekov, ktoré sú na viac zjavne formulárovými (identické znenie je používané správnymi orgánmi aj v iných zisťovacích konaniach, ktorá skutočnosť je jednoducho overiteľná z informačného systému Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky).

Keďže

- prvostupňový orgán nepostupoval v súlade ustanovením § 29 ods. 3 zákona (bližšie viď časť II. nižšie); a
- prvostupňový orgán sa v odôvodnení rozhodnutia nedostatočne vysporiadal so stanoviskami dotknutých orgánov a žiadnym spôsobom sa nevysporiadal s námietkami účastníka (bližšie viď časť III. nižšie).

rozhodnutie prvostupňového orgánu je podľa názoru účastníka nezákonné v celom rozsahu.

II.

ROZHODNUTIE JE NEZÁKONNÉ, KEĎŽE PRVOSTUPŇOVÝ ORGÁN NEPOSTUPOVAL V SÚLADE USTANOVENÍM § 29 ODS. 3 ZÁKONA

- i. Podľa ustanovenia § 29 ods. 3 zákona „Ak sa rozhoduje o tom, či sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena bude posudzovať podľa tohto zákona, primerane sa použijú kritériá pre zisťovacie konanie uvedené v prílohe č. 10, pričom príslušný orgán prihliada aj na stanoviská podľa § 23 ods. 4.“
- ii. Z citovaného ustanovenia § 29 ods. 3 zákona je zrejmé, že úlohou správneho orgánu v zisťovacom konaní je v nadväznosti na kritériá ustanovené v prílohe č. 10 k zákonu identifikovať a následne posúdiť význam a vlastnosti (pravdepodobnosť, rozsah, veľkosť, povahu atď.) jednotlivých priamych a nepriamych vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a na základe tejto identifikácie a vyhodnotenia rozhodnúť, či sa vplyvy navrhovanej činnosti budú posudzovať postupom podľa § 30 a nasl. zákona alebo nie.
- iii. Z rozhodnutia prvostupňového orgánu vyplýva, že prvostupňový orgán takto nepostupoval. Všeobecná zmienka o údajnom vykonaní posúdenia kritérií uvedená v rozhodnutí je v priamom rozpore s povinnosťou riadne odôvodniť rozhodnutie.
- iv. Túto skutočnosť konštatoval v skutkovo obdobnom prípade Krajský súd v Banskej Bystrici v konaní sp. zn. 24S/63/2014, kde priamo uviedol, že „Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia žalovaného nie je zároveň zrejmé, ako žalovaný vyhodnotil navrhovanú činnosť z hľadiska jednotlivých kritérií, ku ktorým mal povinnosť prihliadať v zisťovacom konaní v zmysle § 29 ods. 5 cit. zákona a prílohy č. 10 k cit. zákonu. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia teda absentuje úvaha, ako žalovaný cit. ust. § 29 ods. 4 a 5 aplikoval. (...) Žalovaný tak, ako už bolo vyššie uvedené, neuviedol správnu úvahu, ako ust. § 29 ods. 4 a 5 cit. zákona v spojení s kritériami stanovenými pre zisťovacie konanie uvedenými v prílohe č. 10 aplikoval, pričom nepostačuje, ak v odôvodnení napadnutého rozhodnutia odkázal len na znenie ust. § 29 ods. 4 a repliku (len niektorých) kritérií uvedených v cit. ustanovení. Je úlohou orgánu verejnej správy, aby pre účely naplnenia cieľov posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie (§ 2 cit. zákona) zistil, opísal a vyhodnotil priame aj nepriame vplyvy na životné prostredie. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, z akých údajov a skutkových zistení vychádzal pri vyvodení záveru, že navrhovanú činnosť nie je potrebné ďalej posudzovať z hľadiska vplyvov na životné prostredie v zmysle zák. č. 24/2006 Z.z. (pozn. súdom uvádzaný § 29 ods. 5 je v súčasnosti § 29 ods. 3).“ Krajský súd na viac výslovne odmietol, že za riadne odôvodnenie rozhodnutia je možné používať formulárové znenie – „Nie je možné považovať za riadne odôvodnenie také rozhodnutie žalovaného, pokiaľ v odôvodnení len konštatuje, že „v rámci zisťovacieho konania posúdil navrhovanú činnosť z hľadiska povahy a rozsahu navrhovanej činnosti, miesta vykonávania navrhovanej činnosti, najmä jeho únosného zaťaženia a ochranu poskytovanú podľa osobitných predpisov, významu očakávaných vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, súladu s územnoplánovacou dokumentáciou a úrovne spracovania Zámeru. Prihliadol pritom predovšetkým na stanoviská doručené k Zámeru od zainteresovaných subjektov, vrátane verejnosti a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia““, účastník upozorňuje, že takmer identická (!) formulácia - ktorá bola jednoznačne Krajským súdom v Banskej Bystrici odmietnutá - bola v odôvodnení rozhodnutia uvedená prvostupňovým orgánom (viď str. 1 rozhodnutia).
- v. Skutočnosť, že rozhodnutie prvostupňového orgánu je arbitrárne, nepreskúmateľné, je možné dobre ilustrovať aj na konštatovaní prvostupňového orgánu na strane 12 rozhodnutia, podľa ktorého „Z jednotlivých stanovísk dotknutých orgánov je zrejmé, že nie je predpoklad nepriaznivého vplyvu navrhovanej činnosti na životné prostredie, ani na zdravie, podmienky a zmenu kvality života obyvateľstva žijúcich v bezprostrednom okolí v takom rozsahu, ktorý by prekračoval únosné hodnoty a limity.“ Napriek tomu, že ide o zásadné tvrdenie prvostupňového orgánu, z odôvodnenia rozhodnutia vôbec nevyplýva, ako prvostupňový orgán k tomuto záveru dospel. Účastník v tejto súvislosti považuje za potrebné poukázať na Regionálny územný systém ekologickej stability Okresu Spišská Nová Ves z ktorého vyplýva, že

- dotknuté územie má už dnes narušenú kvalitu podzemných vôd; a

- dotknuté územie je zaradené do oblasti strednej až veľmi nízkej ekologickej stability.

Napriek existencii odborných záverov o narušenej kvalite životného prostredia v dotknutom území (RÚSES bol schválený rozhodnutím Okresného úradu Spišská Nová Ves č. OU-SN-OSZP-2016/000363 zo dňa 15.02.2016), prvostupňový orgán bez ďalšieho len jednoducho skonštatoval, že „územie je pre navrhovanú činnosť environmentálne únosné“.

V dôsledku vyššie uvedeného podľa názoru účastníka **rozhodnutie prvostupňového orgánu nespĺňa požiadavky na jeho zrozumiteľnosť, ktorá je vyžadovaná všeobecnými právnymi predpismi.**

III.

ROZHODNUTIE JE NEPRESKÚMATEĽNÉ PRE ABSENCIU VYHODNOTENIA STANOVÍSK DOTKNUTÝCH ORGÁNOV, ÚČASTNÍKA A VEREJNOSTI

- i. Podľa ustanovenia § 29 ods. 3 zákona „Ak sa rozhoduje o tom, či sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena bude posudzovať podľa tohto zákona, primerane sa použijú kritériá pre zisťovacie konanie uvedené v prílohe č. 10, pričom príslušný orgán prihliada aj na stanoviská podľa § 23 ods. 4.“
- ii. K námietkam účastníka prvostupňový orgán citoval vyjadrenie navrhovateľa, ktorý k jednotlivým skutočnostiam poukazovaným v písomnom stanovisku účastníka iba uvádzal odkazy strany na zámeru navrhovanej činnosti, na ktorých sa mal k témam otázok navrhovateľ vyjadrovať prvostupňový správny orgán sa s takýmto odkazom bez akejkoľvek správnej úvahy stotožnil.
- iii. K námietke účastníka uvedenej v písomnom stanovisku, že „už dnes má kontinuálna prevádzka výrazne negatívne vplyv na život obyvateľov kedy predovšetkým v nočných a skorých ranných hodinách budí obyvateľov Mesta Spišské Vlachy. Rozšírenie prevádzky situáciu ešte zhorší. Najbližšia ulica 1. Mája sa nachádza vzdušnou čiarou približne 450 metrov od prevádzky a merania sa nej neuskutočnili. Tvrdenie, že obytná zóna nie je vo vzdialenosti menšej ako 500 metrov, sa tak nezakladá na pravde.“ K pripomienke sa vyjadril navrhovateľ, kde spochybnil vzdialenosť, už bez vyjadrenia k čomu sa vzťahuje a vecnej stránke, hľuku v nočných a skorých ranných hodinách sa nevyjadril. K požiadavke na kontinuálne meranie hľuku sa vyjadril, že iba ak pôjde o povoľovanie podľa IPKZ a až vtedy bude a vtedy bude súčinný. Prvostupňový orgán uviedol: „Okresný úrad Spišská Nová Ves, odbor starostlivosti o životné prostredie sa stotožňuje s vyjadrením navrhovateľa vo všetkých bodoch.“ Akým spôsobom vyhodnotil prvostupňový orgán reálne zaťaženie obyvateľom Spišských Vlách hľukom a na základe akých skutočností, čo vzal a čo nevzal do úvahy, keďže hlukovú štúdiu nemal a žiada ju doplniť nie je známe, keďže namiesto doplnenia zámeru, prvostupňový orgán rozhodol.
- iv. K námietke účastníka uvedenej v písomnom stanovisku, že navrhovaná činnosť predstavuje vysoký zdroj znečistenia ovzdušia a že „že mesto Spišské Vlachy leží vo Vlačskej kotline, má mimoriadne zlé rozptylové podmienky a obyvatelia sú tak pravidelné vystavený nadmerným emisiám z výrob navrhovateľa“. Uviedol navrhovateľ, že tvrdenie, že výsledkom navrhovanej činnosti má byť prekročenie emisných limitov je neprávne – nie je tomu tak a nebude tomu tak. Tak tiež uviedol, že sa jedná o kapacitné navýšenie a nie prekračovanie limitov. Keďže Prvostupňový orgán sa celkovo k všetkým pripomienkam účastníka vyjadril iba jednou vetou a teda, že sa stotožňuje s vyjadrením navrhovateľa, nie je zrejmé ako prvostupňový orgán posudzoval únosnosť zaťaženia územia, skutočné rozptylové podmienky, možnosť kontinuálneho merania a ďalších pre zákonnosť rozhodnutia relevantných kritérií.

- v. Rovnako sa riadne prvostupňový orgán nevysporiadal s námietkou kategorizácie výroby, prítomnosti titánu, ktorý sa na mieste nemal spracovávať, k použitiu úžitkových vôd, či vplyv na chránené územia, ktoré mesto Spišské Vlachy obklopujú, predovšetkým Natura 2000 Stredný tok Hornádu, najmä z hľadiska kontaminácie vôd a pôdy, ako aj chránené vtáčie územia z hľadiska emisií hluku a znečistenia. Vo všetkých bodoch sa totiž stotožnil s vyjadrením navrhovateľa a nestrácal čas vlastným hodnotením skutkového stavu a navrhovaného zámeru.
- vi. Podľa názoru účastníka sa prvostupňový orgán nedostatočne vysporiadal aj so stanoviskami samotných dotknutých orgánov, ktoré bez ďalšieho len od citoval v rozhodnutí, a to napriek skutočnosti, že z jednotlivých stanovísk nepriamo vyplýva existencia rôznych vplyvov na životné prostredie. Prvostupňový orgán do svojho rozhodnutia jednoducho prevzal „súhlas“ dotknutých orgánov s realizáciou navrhovanej činnosti – prvostupňový orgán úplne opomenul svoju úlohu preskúmať a v nadväznosti na kritériá uvedené v Prílohe č. 10 k zákonu vyhodnotiť jednotlivé stanoviská z pohľadu „svojej“ právomoci (skutočnosť, že dotknutý orgán má názor, že nejde o vplyv na životné prostredie nie je pre prvostupňový orgán záväznou – dotknutý orgán nemusí poznať komplexnosť procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie, a preto jeho „súhlas s neposudzovaním“ nemožno považovať za záväzný) Napríklad Regionálny úrad verejného zdravotníctva uviedol, že „*požaduje predložiť hlukovú štúdiu vplyvu navrhovanej činnosti na okolité vonkajšie prostredie s predikciou šírenia hluku (prípadnými návrhmi akustických opatrení) a tým potvrdiť resp. zamietnuť výrok, uvedený v zámere na strane 130, kde sa uvádza že: „Výsledkom meraní v existujúcom prostredí, ktoré je doložené v prílohách zámeru preukazuje, že plánovanou zmenou alebo doplnením existujúceho stavu nevýrobných technických prostriedkov a plánovaným vykonaním technicko-organizačných zmien vo výrobe pre zvýšenie kapacity zhodnocovania odpadov nedôjde k nárastu hluku v životnom prostredí“.* Rozhodnutie prvostupňového orgánu bolo vydané bez relevantnej hlukovej štúdie, a teda aj bez vyhodnotenia príslušných vplyvov. Regionálny úrad verejného zdravotníctva taktiež upozornil, že kritéria na posudzovanie hluku boli v zámere vyhodnocované na základe znenia právneho predpisu, ktoré už stratilo účinnosť. Prvostupňový orgán sa k týmto (zjavne negatívnym) skutočnostiam uvedeným v doručených stanoviskách nevyjadril, nevyhodnotil či ide o vplyv na životné prostredie, aký je jeho význam a vlastnosti; prvostupňový orgán svojím postupom de facto redukoval svoju úlohu na „opisovača“ doručených stanovísk! Skutočnosť, že takýto postup správnych orgánov v zisťovacom konaní je nezákonný opäť potvrdzuje Krajský súd v Banskej Bystrici v citovanom rozhodnutí – „*Pokiaľ však boli žalovanému doručené stanoviská dotknutých orgánov, v ktorých síce bolo uvedené, že so zámerom súhlasia, avšak v stanoviskách boli opísané negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie s tým, že nápravné opatrenia uvedené v zámere neboli považované za postačujúce a boli navrhnuté opatrenia na elimináciu týchto vplyvov a žalovaný v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol len údaj, že tento subjekt nepožaduje ďalšie posudzovanie, správny súd nepovažuje takéto „vysporiadanie sa“ so stanoviskom uvedeného subjektu za postačujúce, ani za súladné s obsahom predmetného stanoviska, keďže uvedený subjekt konkrétne žiadal, aby boli v ďalšom rozhodovacom procese podrobne rozpracované nápravné opatrenia, ktoré uviedol v stanovisku“.* Účastník v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť, že „opísanie“ podmienky do rozhodnutia nie je možné považovať za riadne vysporiadanie sa so stanoviskom – buď ide o vplyv na životné prostredie v ktorom prípade je potrebné, aby prvostupňový orgán na základe správnej úvahy vyhodnotil jeho význam a vlastnosti (pravdepodobnosť, rozsah, povahu atď.), alebo nie.

IV. NÁVRH

- i. V dôsledku skutočností uvedených v bode I. a II. vyššie má účastník za to, že rozhodnutie prvostupňového orgánu
- a) je nezákonné, keďže prvostupňový orgán nepostupoval v súlade s ustanovením § 29 ods. 3 zákona;

- b) je nezákonné, keďže absolútne nespĺňa podmienky kladené na správne rozhodnutie vyžadované všeobecnými právnymi predpismi a formulované aj Najvyšším súdom Slovenskej republiky napr. v konaniach pod sp. zn. 5SŽ 37/2006, 5SŽf 89/2009, (neobsahuje logickú, právnu a presvedčivú argumentáciu v dostatočnom rozsahu, tzn. že priemernému adresátovi musí byť daná možnosť z jemu predloženého odôvodnenia pochopiť, na základe akých skutočností - dôkazných prostriedkov - a v akom rozsahu bol zistený skutkový stav, správnosť právnych noriem aplikovaných na skutkový stav a právne závery nevybočujúce z logiky aplikácie práva a vedúce k myšlienke obsiahnutej vo výrokovej časti).
- ii. Účastník preto navrhuje, aby Okresný úrad Košice ako odvolací orgán podľa ustanovenia § 59 ods. 2 správneho poriadku rozhodnutie Okresného úradu Spišská Nová Ves, odboru starostlivosti o životné prostredie č. OU-SN-OSZP-2022/005748-026 zo dňa 10.6.2022 zrušil a podľa § 59 ods. 3 správneho poriadku vrátil vec prvostupňovému orgánu na ďalšie konanie.

S pozdravom,

Inštitút pre skúmanie verejného záujmu
Mgr. Jozef Salaj